

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Václav Dvořák

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

SPORTOVNÍ A REKREAČNÍ RYBAŘENÍ JAKO SOUČÁST ŽIVOTNÍHO STYLU
Bakalářská práce

Autor: Dvořák Václav, rekreologie, tělesná výchova a sport
Vedoucí práce: PhDr. Jaroslav Čihovský
Olomouc 2010

Jméno a příjmení autora: Václav Dvořák

Název bakalářské práce: Sportovní a rekreační rybaření jako součást životního stylu

Pracoviště: Katedra kinantropologie

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslav Čihovský

Rok obhajoby bakalářské práce: 2010

Abstrakt:

Cílem a smyslem mé bakalářské práce s názvem „ Sportovní a rekreační rybaření jako součást životního stylu“ je pojednání o smysluplném využití volného času. Řešil jsem zde problém sportovního a rekreačního rybaření jako činnosti, kterou stále více lidí chápe jako optimální formu aktivního odpočinku. Moje bakalářská práce je založena na mých dosavadních zkušenostech a na mém dotazníku a především na dvou Socioekonomických studiích sportovního rybolovu v České republice, které si nechaly zpracovat Český rybářský svaz a Moravský svaz. Cílem mojí bakalářské práce je dále srovnání dvou socioekonomických studií sportovního rybolovu v České republice s mým dotazníkem. Smyslem bakalářské práce bylo získání údajů o sportovních a rekreačních rybářích z hlediska jejich zájmu o metody, způsoby sportovního rybaření, jaké rybí druhy loví, preferují, kolik zaplatí, jaká je členská základna a vyvození faktů.

Klíčová slova: sportovní a rekreační rybaření, optimální forma, aktivní odpočinek, smysluplné využití volného času.

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

Author's first name and surname: Václav Dvořák

Title of the master thesis: Sport and Recreational Fishing as Part of a Life Style

Department: The faculty of Kinanthropology

Supervisor: PhDr. Jaroslav Čihovský

The year of presentation: 2010

Abstrakt:

The aim and sense of my bachelor thesis entitled "Sport and Recreational Fishing as Part of a Life Style" is a treatise of meaningful use of one's leisure time. I dealt here with the issue of sport and recreational fishing as an activity, which a growing number of people see as an optimal form of active relaxation. My bachelor thesis is based on my previous experience and my questionnaire and mainly on two Socioeconomic Studies on Sport Fishing in the Czech Republic, commissioned by the Czech Anglers Union and the Moravian Union. A further aim of my bachelor thesis is to compare the two socioeconomic studies on sport fishing in the Czech Republic with my questionnaire. The aim of my bachelor thesis was to acquire data on sport and recreational anglers in terms of their interest in the methods and forms of sport fishing, what kind of fish they fish for, how much they pay, what the member base is, and what facts can be deduced.

Keywords: Sport and Recreational Fishing, optimal form, active relaxation, meaningful use of one's leisure time.

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením PhDr. Jaroslava Čihovského, uvedl všechny použité literární zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Kozlí dne 16. dubna 2010

.....

Děkuji PhDr. Jaroslavu Čihovskému a pracovníkům českého rybářského svazu za pomoc a cenné rady, které mi poskytli při zpracování bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod	7
2	Přehled poznatků	8
2.1	Počátky sportovního rybolovu v Evropě a ve světě	8
2.2	Sportovní rybářství v českých zemích	9
2.3	Socioekonomické studie sportovního rybolovu v ČR.....	11
3	Cíle a hypotézy.....	13
4	Metodika.....	14
5	Výsledky.....	16
5.1	Český rybářský svaz.....	16
5.2	Věková a sociální struktura rybářů.....	17
5.3	Způsoby rybolovu	19
5.4	Konzumace ryb	22
5.5	Komerční rybolov	23
5.6	Cestovní výdaje	24
5.7	Myšlenka sportovního a rekreačního rybolovu.....	27
5.7.1	Životní prostředí.....	27
5.7.2	Rybářská etika	27
5.7.3	Vášeň lovu.....	29
6	Diskuse	30
7	Závěr.....	33
8	Souhrn	35
9	Summary	36
10	Referenční seznam	37
	Seznam výsečových grafů	38

Přílohy

1. Rybářský dotazník
2. Rybářský dotazník (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 30-33).

1 Úvod

Sportovní a rekreační rybaření v současné době představuje celosvětově rozšířený druh zábavy. Tato činnost je stále více chápána jako optimální forma aktivního odpočinku jedince, kdy prostřednictvím této záliby se dostává do kontaktu s přírodou. Domnívám se, že je mnoho důvodů, proč je pro obor rekreologie rybaření natolik zajímavé, proč dokonce nepřemýšlet o jeho zařazení do studijního programu. Severské státy již tak učinily a dávají možnost studentům účastnit se výuky např. „ice fishing“.

Rekreační rybaření (slovní spojení „rekreační rybaření“ je v České republice novým fenoménem dříve neznámým, v zahraničí se setkáváme s tímto typem rybaření mnohem dříve) v současné době postihuje většinu rekreatantů, kteří se odhodlají strávit svou dovolenou u vody. Vodní díla, řeky, jezera, moře a oceány nám poskytují mnoho různých aktivit, které lidstvo baví a u nichž prožívá nové neobyčejné zážitky a výzvy. A to je to právě, co individua láká.

Moje bakalářská práce je založena na mých dosavadních zkušenostech a na mém dotazníku (výzkum byl proveden na rybářích, kteří jsou evidováni pod rybářským sdružením MO ČRS Zahrádka) a hlavně především na dvou Socioekonomických studiích sportovního rybolovu v České republice, které si nechaly zpracovat Český rybářský svaz a Moravský svaz, jediné dvě studie, které byly s touto tematikou zpracovány v České republice.

Většina lidí je hrda na to, jak nemohoucně tráví svůj čas, ale vlastně to je jen nedostatek lidské odvahy, jak začít plně využívat svůj volný čas. Někdo může namítnou, že rybaření je pouhou ztrátou času a že se nejedná v žádném případě o sport. Je tomu tak doopravdy? Rybaření se věnuji od svých pěti let, kdy jsem chodil jako malý kluk se svým otcem na ryby. Nikdy v mém životě jsem nepociťoval čas strávený rybařením, za promrhaný a bez cenný. Nýbrž čas strávený ve volné přírodě je většinou aktivní, okouzující a beze sporu výchovný. Není nad to, když se prut ohne do oblouku a člověk ucítí slastný tah ryby, když vidí pít u řeky laně a když vidí krásu živé přírody. Pevně se držím svých snů, o kterých sním ve svém volném čase, protože bez mých snů by byl život neúplný a bezcenný. Já se snažím můj život žít nejlépe jak umím a jak mi to moje okolí dovolí. Snad se z mého života nestane tragédie!

2 Přehled poznatků

2.1 Počátky sportovního rybolovu v Evropě a ve světě

Lesk a sláva sportovního rybolovu v Evropě a ve světě se traduje už od začátku lidstva samotného. Většina lidí namítá, že lov ryb byl v této době jednou ze základních činností pravěkého člověka při opatrování potravy a tudíž se nejedná o sportovní rybaření. Souhlasím s touto myšlenkou, ale když provedeme podrobné analýzy dochovaných pravěkých nástěnných maleb, zjistíme, že rybaření nepředstavovalo pouze způsob uspokojování biologické potřeby. Dalším důkazem je asi 4000 let stará egyptská malba zobrazující rybolov s prutem, šňůrou a háčkem. S postupem času se stále více lovecká vášeň, jejímž prvotním cílem bylo získávání potravy, změnila v uspokojení z lovu samostatného a kořistí byl pouze okouzlivý čas strávený ve volné přírodě.

Starý Řím poskytuje badatelům velký prostor možností nahlédnutí do tajů tehdejšího života. Římský básník Martial v jedné ze svých básní popsal lov ryb na prut, neví se, jestli se toto období může považovat za dobu sportovního rybolovu, ale určitě za začátek doby chytání ryb na prut s udicí. Dříve se chytalo se sítěmi a s oštěpem. Rybolov byl spjat přes oštěp i s olympijskými hrami, kdy se dříve házelo na cíl a ne do dálky. Odborníci dokonce tvrdí, že oštěp se nejdříve používal k lovu ryb, až posléze k lovu zvěře. V zemích středověké kontinentální Evropy existovali rybáři, kteří dodávali ryby na trh, v těchto případech však byl rybolov řemeslem.

V předešlých zmínkách jsme se pouze domnívali jestli jde o sportovní rybaření nebo ne. Důkazem pro historii sportovního rybaření jsou tři díla – Knížka o rybách z Tegersee, Mnichovská knížka a Salzburská knížka o rybách. Knihy se datují kolem období 1490 - 1712. Díla byla psána odborníky, jelikož se výrazně shodují s dnešní problematikou chytání ryb s udicí. Knihy stručně popisovaly způsoby rybolovu ušlechtilých ryb a těch méně dosažitelných. V knihách se uvádí i jedno moudré pravidlo. „*Co se chytí, nemusí být snědno!*“ Tímto de facto byl odstartován sportovní rybolov.

Sportovní rybolov v Anglii dosáhl svého rozkvetu už v dobách reformace, ale písemný důkaz je znám až z roku 1496, kdy bylo vydáno písemnictví zvané „Book of .St. Albans“. Toto dílo popisuje lov udicí a především se zajímá i o rybářské etice a morálce. Kdy lov udicí není způsobem výdělku peněz nebo shromažďování nadbytečného množství rybího masa.

V následujících letech rybolov se stal sportem širokých okruhů šlechty. A začali se zakládat rybářské spolky. Nejlépe je to vidět na anglické populaci, Issac Walton je brán za otce anglického sportovního rybaření. V pozdějších dobách se k sportovnímu rybolovu

dostávají i méně majetní občané. Anglická společnost je považována za kolébkou sportovního rybolovu. Kolem roku 1700 bylo možno najít mnoho knih, zabývajících se sportovním rybolovem., což potvrzuje (Sýkorová, Berka, Štíp, Brožek, Vostradovský, 2007)

2.2 Sportovní rybářství v českých zemích

Sportovní rybářství v českých zemích před platností rybářského zákona zaujímalo nevýznamnou roli v životním způsobu obyčejného člověka. Změna, která přispěla k rozvoji rybářství v českých zemích, bylo až zrušení poddanství v polovině 19. století. Rybáři, kteří se živili lovem ryb a poté získali postavení podnikatelů (živnostníků), kteří vlastnili vody, ať již panské nebo městské v pronájmu.

Můžeme si pronajmout kousek řeky v dnešní době?

V dnešní době není dovoleno v žádném případě ohrazovat vodní toky, které nespádají do soukromé sféry, myslím tím řeky a přehrady. Není tedy možné si kousek řeky pronajmout a hospodařit na něm, zákony České republiky to dosud nedovolují. Vlastníci pozemků v blízkosti řek a přehrad mají ze zákona umožnit přístup k vodám, ale nesmějí si vyhrazovat pozemek tři metry od řeky za svůj majetek. Bylo by zajímavé, kdyby v dnešní době si mohl člověk pronajmout kousek řeky. Mohl by na něm podnikat, prostřednictvím řeky zprostředkovávat zákazníkům radostné chvíle.

Koncem 19. století se v českých zemích začaly organizovat první rybářské spolky zabývajících se rybolovem jako sportovní činností. České země byly ovlivněny myšlenkami s moderní Anglie, která patřila v té době k uznávaným velmocím sportovního rybolovu. Čeští rybáři přebírali dosavadní poznatky o chytání ryb, dováželi se pruty vlasce a udice, ale jejich cena neodpovídala výdělkům tehdejší společnosti. I z tohoto důvodu se velice málo chytalo na prut, ryby se napichovaly na krondle a chytali se spíše do sítí, vaků, čeřenů a rybích vrší.

První rybářský zákon byl přijat až roku 1883, rozdělil vody na soukromé a veřejné, vztahováno na říční úseky, toto rozdělení dnes už neplatí. Dále pak rozdělil vody na pstruhové a mimopstruhové, toto rozdělení platí do dnešní doby. Definitivně zrušil oprávnění volného rybolovu a rybáři, kteří chtěli vykonávat rybářské právo si museli opatřit rybářský lístek. Rybářský zákon nadále stanovil i roční dobu chytání ryb a stanovil dozorce, v dnešní době se nazývají rybářská stráž, která je brána jako veřejný činitel. Ryba se měřila od oka k řitní ploutvi, v dnešní době toto neplatí a ryba se měří od začátku hlavy ke konci ocasní ploutve. V minulých dobách se chytal i rak, dnes už je zákonem chráněný. První literaturou zabývajících

se lovem ryb na udici v českých zemích byla kniha „Tajnosti lovu ryb udicí“ a posléze spis J.L. Bucka „O českých rybách a chytání jich na udici“.

Konec 19. a počátek 20. století je naplněn zakládáním sportovních rybářských spolků. Od roku 1890 – 1910 jich vzniklo více jak dvacet. V roce 1908 byl založen Zemský rybářský svaz, který sídlil v Praze, později nazván Unie rybářských spolků a družstev v ČSR, předchůdce dnešního českého rybářského svazu. Důležitým spisem se stal měsíčník Českomoravský rybář, který je brán jako vzdělávací periodikum rybářů. Jeho pokračovatelem je časopis Rybářství, který je možno zakoupit i v dnešní době. Dále měsíčník Zemský rybářský věstník, jeho cílem byl boj o čistotu vod a prosadit české rybářství. Chudoba a strasti té době napomohli tak, že se vody začali plenit. Chytalo se do sítí, výbušninami a jedy na ryby. Z živých řek se mávnutím proutku stali řeky znečištěné a mrtvé stoky.

První rybářský klub byl založen 1886 v Praze. Měl pouze 27 členů a mimo rybaření se dále zajímal i o ochranu říčního prostředí. V té době byly spisy z chůzích psány především v německém jazyce, a tudíž pro českou veřejnost ne moc zajímavé. Tu a tam můžeme najít i česky psanou zmínku. Klub vzkvétal a roku 1890 měl už 188 členů a jednací řečí se stala čeština. Z významných osobností bych jmenoval T.G. Masaryka a E. Destinovou. A poprvé se začali vysazovat uměle odchované rybí plůdky. Vysazovaly se spíše ryby pro sportovní rybaření, jako je štika, candát, úhoř, kapr a ryby lososovité.

První světová válka sdružení v malé míře omezila, ale nepřerušila. Rybářské spolky usilovaly o přijetí nového rybářského zákona, první rybářský zákon nebyl dostačující. Nedočkali se a až roku 1938 alespoň vyšla vyhláška upravující rybářský zákon. Druhá světová válka zbrzdila sportovní rybolov. Po roce 1941 nemohli Židé vykonávat rybářské právo. V roce 1943 byla zrušena Rybářská unie. Toto opatření vyhovovalo německým okupantům. Rybářský věstník vycházel nadále, ale musel nést první německý titulek a po sléze český. Nezarybňovalo se jako v předcházejících letech, ubývalo sportovních rybářů, všechny vody patřili okupantům, málokdo měl přístup k rybářskému lístku. Začala éra „pytláctví z nutnosti uživit se“. Je známo mnoho případů, kdy byl rybář chycen u vody a posléze zastřelen.

Po roce 1948 se situace pro sportovní rybářství poněkud ustálila. V roce 1950 vznikla Jednota rybářů v Praze, ale prozatím nesdružovala všechny spolky. V roce 1951 byl přijat nový rybářský zákon a zavedena přesná evidence úlovků, napomáhala v zarybňování řek a poskytovala informace o množství ryb ulovených udicí. Rybářský zákon nově rozdělil rybářské revíry a upravil společenské vztahy. Tekoucí vody patřili státu.

V roce 1957 vznikl Československý svaz rybářů sloučením Jednoty rybářů v Praze a Jednoty rybářů se sídlem v Žilině. Československý svaz se skládal ze 459 organizací a čítal kolem 80 000 registrovaných členů. Československý svaz upravoval rybářský zákon a vydával nové stanovy. Svaz se dělil na deset krajských poboček Praha město, Praha venkov, české Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Brno, Olomouc, Zlín, Ostrava a Slovensko.

V druhé polovině 20. století došlo k výrazným změnám, začaly se hojně stavět přehradní nádrže pro zásobu pitné vody. Přehradní nádrže v dnešní době představují dobré možnosti vykonávat rybářské právo, ale na druhou stranu zničily přirozenou migraci ryb. Tím vznikly i problémy, v minulosti známý losos, se už v České republice vyskytuje pouze zřídka, úhoř říční se přirozenou cestou k nám nedostává. Roku 1960 se stal ČSSR členem mezinárodní organizace sportovních rybářů CIPS. Roku 1963 byl schválen nový rybářský zákon, který vytváří lepší podmínky pro sportovní rybolov. Zkrácením pracovní doby na pětidenní přibývalo více zájemců o rybaření a také se zvyšovaly počty ulovených ryb a protože byla vypracovaná koncepce pro vysazování ryb. Průmyslová revoluce také nepříspěla k čistotě vodních toků. Tato doba se traduje jako největší katastrofa rybolovu, protože průmyslové komplexy znečišťovaly vodní díla.

Historickým přelomen lze pokládat rok 1975, kdy byly zavedené jednotné krajské povolenky a celosvazové. Toto přineslo možnost chytat rybářům na více revírech s jednou povolenkou. O rok později bylo schváleno, že se budou vydávat povolenky i cizincům, kteří přijeli na dovolenou. Tento zdárný počin podporoval turistiku. V té době začalo v českých zemích vzkvétat rybníkářství. Pro nás známe v oblasti Třeboně, což potvrzují i knihy (Andrerska, 1997), (Sýkorová, Berka, Štíp, Brožek, Vostradovský, 2007) a . (Teplý, 1937).

V současné době připadá Českému rybářskému svazu 7 územních svazů: Územní svaz města Prahy, Středočeský, Jihočeský, Západočeský, Severočeský, Východočeský a Územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko. Svazy sdružují kolem 478 organizací a kolem 330 000 členů. Za mírný pokles členů v dnešní době může dopad životního stylu. V současné době lze chápat vodní faunu i flóru za stabilizovanou. Je to především zásluhou moderní společnosti, která přemýšlí a snaží se pomáhat přírodě. Globální problémy přiházejí s vývojem společnosti a s neznalostí lidstva. Snažme se koordinovat tyto vlivy.

2.3 Socioekonomické studie sportovního rybolovu v ČR

Sportovní a rekreační rybaření v současné době představuje celosvětově rozšířený druh zábavy, kdy v celosvětovém měřítku vzrůstá počet zastánců tohoto sportu. Činnost je

stále více chápána jako optimální forma aktivního odpočinku jedince. Proto si zaslouží více uznání, než jak je tomu doposud v ČR. V České republice byly zhotoveny dvě socioekonomické studie věnované sportovnímu rybolovu. První studie byla zpracována roku 2003 a ta druhá roku 2009. Zpracovatelem studie byl Ústav rybářství a hydrobiologie Mendlovy zemědělské a lesnické university v Brně. Zadávací instituce byly Český rybářský svaz a Moravský rybářský svaz.

Studie používala metodu dotazníkové ankety. V anketách se objevilo dohromady 45 otázek zaměřených na sportovní rybolov a 8 otázek personálního charakteru. V první studii z roku 2003 bylo 19 otázek zabývajících se sportovním rybolovem a 4 otázky zabývajících se osobních údajů. V druhé studii z roku 2009 se vyskytlo 26 otázek zaměřených na sportovní rybolov a 4 otázky věnované osobním údajům. Otázky personálního charakteru byly naprosto totožné v obou dvou studiích. S otázkami sportovního rybaření už je to složitější, ale dá se říci, že více jak polovina jsou obsahově totožné.

Ve studiích bylo celkem dotazováno 8495 respondentů ve věku od 7 do 88 let. Ankety pokrývaly celou oblast ČR. Mého dotazníku se účastnilo 60 respondentů rybářů, kteří jsou evidováni pod rybářským sdružením Zahrádka. Dotazník jsem předložil při rybářské schůzi. Nešetkal jsem se s nevolí respondentů.

3 Cíle a hypotézy

Český rybářský svaz je nejvýznamnějším poskytovatelem sportovního lovu ryb v České republice, je významným producentem rybích násad, součástí jeho činnosti je péče o čistotu vod a ochranu životního prostředí, péče o zdravotně postižené spoluobčany – rybáře a v neposlední řadě rozvíjí vztah k přírodě a životnímu prostředí u dětí a mládeže.

Cílem mojí bakalářské práce s názvem „Sportovní a rekreační rybaření jakou součást životního stylu“ je srovnání dvou socioekonomických studií sportovního rybolovu v České republice, zároveň srovnání výše zmiňovaných studií s vlastně vytvořeným dotazníkem a vyvození patřičných závěrů. Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo získání údajů o sportovních a rekreačních rybářích z hlediska jejich zájmu o metody a způsoby sportovního rybaření a jaké rybí druhy loví a preferují. Dále jestli často cestují za rybářskou turistikou a kolik jsou schopni zaplatit za náležitosti, které se týkají rybolovu. A v neposlední řadě dokázat, že rybaření nemá být opomíjeno, jak je tomu doposud. A z výsledků vytvořit současný trend s možností zapůsobit dokonaleji na větší množství populace.

Zájem o sportovní a rekreační rybolov v celosvětovém měřítku vstoupá. V ČR zájem o tuto volnočasovou aktivitu mírně klesá, především u dětí a mládeže. V ČR prozatím není rybaření chápáno, jako optimální forma odpočinku, kdy prostřednictvím tohoto koníčku se jedinec dostává do přírody. Rybářství je chápáno jako forma ledabylého strávení volného času, které je vhodné pouze pro důchodce.

V USA se věnuje 20% populace sportovnímu rybaření, v ČR 3% populace. Spojené státy americké jsou největším producentem rybářského náčiní a s Kanadou jsou nejvyhledávanějším místem rybářské turistiky. Samozřejmě další země Skandinávské, Asijské, JZ, Evropské, Africké a další představují nádherné destinace využívané pro rybářskou turistiku a také jejich zemím přináší značný národohospodářský přínos.

4 Metodika

Zpracovatel Ústav rybářství a hydrobiologie Mendlovy zemědělské a lesnické univerzity zpracoval pomocí anketního dotazníku dvě socioekonomické studie sportovního rybolovu v České republice. V první studii se objevilo 19 otázek směřujících k problematice sportovního rybaření a 4 otázky zabývající se osobními údaji. Druhá studie, která byla vypracována v roce 2009, bylo přidáno dalších sedm otázek z problematiky sportovního rybářství, na osobní údaje byly vyčleněny 4 otázky shodně, jak tomu bylo u předcházející studie z roku 2003. Můj dotazník, který se zabýval sportovním a rekreačním rybaření, obsahoval 15 otázek týkajících se sportovním rybolovem a dvě otázky personálního charakteru.

Socioekonomických studiích se účastnili rybáři ze všech územních svazů ČRS, Moravského svazu, část rybářů z jiných spolků a neorganizováni rybáři. U první studie byl dotazník většině respondentům předložen pomocí místních spolků v tištěné verzi, nemalá část vyplňovala prostřednictvím internetu. V druhé studii byla převážná část odpovědí získaná pomocí internetu, kdy na stránkách ČRS nepřehledně visela. Nadále se mohl dotazník dostat do rukou občanů pomocí časopisu Rybářství. Můj dotazník byl předložen na rybářské schůzi v tištěné podobě. V mém případě se náklady pochybovaly kolem sto korun českých.

V první studii zpracovatelé získali dohromady 1609 vyplněných dotazníků, ale vyřadili z nich 80 dotazníků, protože nebyly řádně vyplněny. Celkový počet dotazníků tedy činil 1529. V druhé studii zpracovatelé získali mnohem více dotazníků, a to 7416, z nichž bylo 450 vyřazeno, kvůli nevyplnění. Studie pracovala s 6966 vyplněnými dotazníky. Převážná část dotazníků bylo zasláno elektronickou cestou. Většinou na dotazníky odpovídali muži. Ve studii z roku 2003 odpovídalo 0,46% sportovních rybářů registrovaných v ČR, v roce 2009 už 2,12% rybářů. Odpovědi byly zpracovány pomocí programu Excel.

Věk respondentů se pochyboval od 7 do 84 let. Průměrný věk dotazníků se pohyboval mezi 43 a 44 rokem. Do anketního průzkumu zasáhli sportovní rybáři ze všech krajů České republiky. V obou dvou studiích se z hlediska sociálního nejvíce zúčastnili zaměstnanci, druhé místo obsadili důchodci a nadále figurovali studenti a podnikatelé. Za nárůst respondentů v druhé studii lze pokládat i vyhlášení soutěže. Ze všech respondentů, kteří odeslali vyplněný dotazník, mohlo deset z nich vyhrát hodnotné ceny. Ale v tom případě museli vyplnit i osobní údaje, které nebyly potřebné pro zpracování dotazníků.

V mém šetření jsem získal 60 dotazníků, všechny byly správně vyplněny. Rozdal jsem je na rybářské schůzi, která se konala 7.března 2010, dotazníky jsem předložil v tištěné verzi.

Všichni tito respondenti patří ke sportovním rybářům. Velkou část dotazovaných tvořili muži, ale našlo se i pět žen. Věková struktura se pochybovala ve středním věku. Dotazník jsem zpracoval pomocí programu Excel.

5 Výsledky

5.1 Český rybářský svaz

Český rybářský svaz je občanské sdružení, které čítá přes 300.000 občanů, řadí se mezi největší občanská sdružení v České republice. Každý rok vydává rybářský řád, kde jsou k nalezení bližší podmínky výkonu rybářského práva. „Rybářství v ČR legislativně upravuje zákon č. 99/2004 Sb., o rybářství a jeho prováděcí vyhláška č. 197/2004 Sb., v platném znění“ (Rybářský řád, 2009, 7).

Rybářský svaz jako nestátní, nezisková organizace vysazuje do volných vod ryby, chrání jejich život a životní prostředí, především čistotu vody. Podílí se na výchově dětí a mládeže v rámci rybářských kroužků. Nedílnou součástí práce s mládeží je také hledání nových talentů pro závodní činnost. Podporuje rozvoj vědomostí a pozitivního vztahu k rybářství. Důkazem je podpora a spolupráce s Mendlovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně. Tato univerzita poskytuje vysokoškolské vzdělání v oblasti sladkovodního rybářství a hydrobiologie a zároveň provádí expertizy pro potřeby rybářských svazů, příkladem jsou socioekonomické studie. Dále organizuje odborné školení v rybářství. Další školy, které se zabývají rybářstvím, jsou Zemědělská fakulta v Českých Budějovicích, ze středoškolských institucí bych jmenoval Střední rybářskou školu ve Vodňanech a Střední školu rybářskou a vodohospodářskou Jakuba Krčína v Třeboni.

Svaz každoročně pořádá rybářské závody čím se snaží popularizovat tento sport. Rybářský svaz spolupracuje i s mezinárodní organizací sportovních rybářů CIPS, což je vnímáno jako velké uznání českého Rybářského svazu. Pod záštitou svazu se konají závody, jako je například mistrovství Světa a mistrovství České republiky. Minulý rok se konalo v kraji Vysočina juniorské mistrovství světa v muškaření. Na těchto silně obsazených mezinárodních šampionátech naši reprezentanti pravidelně získávají ta nejvyšší ocenění a úspěšně tak reprezentují ČRS (Český rybářský svaz) a Českou republiku. Dále napomáhá osobám se zdravotním postižením.

Definici sportovního rybolovu v dnešní době prozatím nenajdeme. Sportovní rybolov představuje celosvětově rozšířený druh zábavy, kdy pomocí prutu a udicí lovíme ryby. Od klasického rybolovu se odlišuje výzbrojí a hlavně myšlenkou, že nechytáme ryby pouze pro zajištění biologické funkce najedení se, nýbrž pro zábavu, pro strávené chvíle ve volné přírodě a s přáteli. Dělíme podle způsobu vykonávané techniky na přívlač, plavanou, položenou, muškaření a samostatnou kapitolou je mořský rybolov, u nás v malé míře rozšířený.

ČRS měl v minulých letech zajímavou myšlenku, která se týkala rybolovu, kdy dokonce přemýšlel o možnosti, nechat zájemce chytat ryby bez platné povolenky. Úspěchu se nedočkal. Takto se zrodila myšlenka rekreačního rybolovu, spíše bych to v dnešní době nazval komerčním rybolovem. Tímto způsobem vzniklo mnoho podnikatelů, kteří nabízejí tento společensky žádaný produkt. Společnost Rybářství Třeboň již řadu let nabízí rekreační rybolov na rybnících. K tomuto lovu potřebuje zájemce především chuť si zachytat a mít dostatek peněz. Výhodou je, že při tomto rekreačním rybolovu nepotřebujeme žádný rybářský lístek, ověření, nebo jiné formality, ale stačí si zakoupit u prodejce povolení k chytání na udici. Pro každý rybník platí jiná pravidla rybaření. V dnešní době najdeme mnoho takovýchto zařízení, většinou v blízkosti se nacházejí i restaurace, kde Vám hned udělají vlastně chycené ryby. Prodejci nabízejí především lov pstruhů a dravých ryb. Rekreační rybaření je průlomem do starých zvyklostí rybářů.

5.2 Věková a sociální struktura rybářů

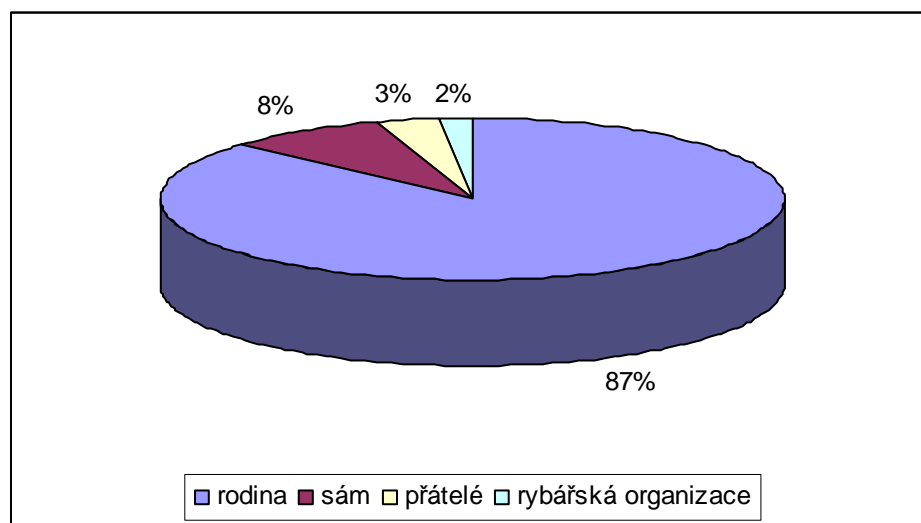
V každém sportu nás zajímá věková struktura lidí. U rybaření je to samozřejmostí. Musíme znát věkovou strukturu klientů, abychom mohli na ně dostatečně zapůsobit a zlepšit naši nabídku. V současné době, kdy většina občanů má problémy se zdravím z nedostatku pohybu, představuje nám sportovní rybolov možnost, jak bojovat s touto problematikou. V rámci rybaření se člověk musí dostatečně pohybovat. Jedou ze zákeřných onemocnění je obezita, v drtivé většině je zapříčiněna životním stylem jedince. Stále více dětí trpí touto nemocí. Jak vznikla obezita? Je to prosté. Dnes je všude technika, auta, pračky, výtahy, myčky, a tato technika snižuje tělesnou námahu. Přísun kalorií do těla není stejný (vyvážený), jako výdej kalorií z těla. Dřívější nehostinná doba, myslím dobu od druhé světové války po minulost, měla jednu obrovskou výhodu, nikdo nemusel řešit otázky obezity, nedostatku pohybové aktivity, řešili otázky jiného závažného druhu, jako jsou přežití. Když otázku přežití přeneseme do dnešních let, je pouze o trochu méně závažná než v minulosti. V dnešní době straší lidstvo zákeřné smrtelné choroby, některé se projevují i nedostatkem pohybu a nadváhou. Ve výsledcích socioekonomických studiích se dozvídáme zajímavé informace.

Plných 47,53 % rybářů začalo se sportovním rybolovem ve věku do 10 let a dalších 18,76 % ve věku od 11 do 18 let. To znamená, že v mladistvém věku (do 18 let) se sportovním rybolovem začíná 66,29 % rybářů, v aktivním věku (19-50 let) 26,55 % a v předdůchodovém a důchodovém věku (nad 50 let) již pouze 2,02 %. Nejsilnějším impulzem pro většinu začínajících rybářů je příklad (rybář) v rodině. Takto zahájilo

kariéru sportovního rybáře 39,60 % současných rybářů. Hned na druhém místě je to vliv rybařících přátel (26,24 % respondentů) a na třetím místě samostatné aktivní rozhodnutí (17,22 %). Nezanedbatelný vliv má na získávání nových rybářů osvětová činnost jednotlivých rybářských organizací, které přivedly ke sportovnímu rybolovu 14,12 % respondentů. (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 8).

V předešlé citaci výsledku věkové struktury vidíme, že více jak polovina začínajících rybářů začíná v době nedospělosti a nejvýraznější vliv má rodina. V mé studii jsem došel k výsledkům, že 52 respondentů přesvědčila k této zálibě rodina. Na druhém místě figurovalo přesvědčení sebe samotného, takto odpovědělo 5 respondentů. Dva znám osobně. Spíše se jedná o pány v důchodovém věku a k této činnosti je vedl dostatek času. A jejich chtíč odpočívat aktivní formou strávenou v přírodě. Dva z dotazovaných uvedli, že je k rybářství přivedli přátelé. Výsledek, který mne překvapil byl, že pouze jednoho člověka zlákala rybářská organizace. Český rybářský svaz by se měl podle mého názoru více zapojovat do výchovy mládeže a lépe zvládat nabídku rybářských kroužků.

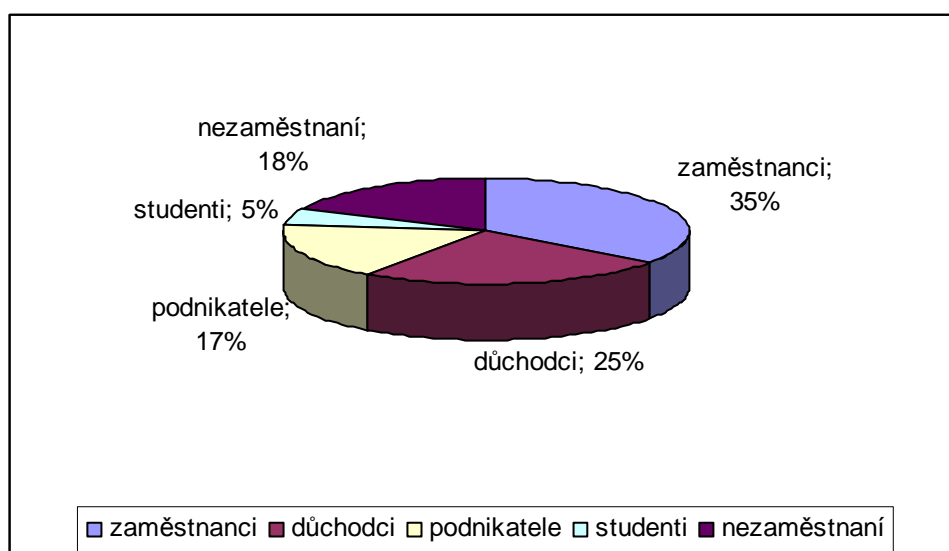
Graf 1: Motivace k rybaření

Z hlediska příslušnosti k sociálním skupinám provozuje sportovní rybolov nejvíce občanů v kategorii zaměstnanců (54,94 %), důchodců (17,15 %), dále podnikatelů (12,99 %) a studentů (9,18 %). Rozhodující podíl sportovních rybářů patří k nejnižší a nižší příjmové skupině (64,88 % s měsíčním příjmem (do 20 000 Kč), příjmová skupina v rozmezí 20 000 – 30 000 Kč dosahuje podílu 21,40 % a vyšší příjmové skupiny nad touto hranicí 8,62 %. (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 9).

V mém šetření jsem dospěl podobného výsledku, kdy 21 rybářů je zaměstnaných, 15 důchodců, 10 podnikatelů, 3 studenti a 11 nezaměstnaných. V současné době lze vidět, jak se podepsala nepříznivá ekonomická situace. Skoro dvacet procent z dotazovaných nepracuje. V mém dotazníku se neobjevila otázka týkající se platu respondentů. Jelikož se průzkumu účastnili obyvatelé kraje Vysočina, tak je pravděpodobné, že velká část patří do nižší příjmové skupiny (do 20000Kč). Na dotazník odpovědělo 55 mužů a 5 žen. Ve srovnání ze studií z roku 2003 se toho moc nezměnilo, akorát se polepšily rybářské organizace, kdy přesvědčily větší procento uchazečů sportovního rybolovu. To pokládám za veliký úspěch. Za značný propad považuji pokles rybářů do 18 let, kdy se jejich počet zmenšil ze 70.000 na 41.000. Může za to asi dnešní uspěchaný životní styl. Mládež raději sedí doma u počítačů a televize. Na tyto skupiny by se měly v budoucnosti zaměřit rybářské instituce.

Graf 2: Sociální skupiny

5.3 Způsoby rybolovu

Lov ryb smí být prováděn v rybářském revíru zpravidla lovem udicí. Oprávněná osoba smí provádět lov nejvýše dvěma udicemi (dva pruty). Při lovu musí mít osoba u sebe rybářský lístek a základní pomůcky pro vytahování ryby z vody, čili podběrák. Dále osoba by měla mít u sebe vyprošťovač háčků peán a metr. Při příchodu k vodě musí rybář napsat datum a číslo revíru nesmazatelně do povolenky. Při chycení ušlechtilé ryby musí napsat ihned do povolenky druh, míru a hmotnost ryby. Při chycení neušlechtilé ryby se druh, počet a hmotnost zapisuje až po ukončení rybolovu. Při neučinění hrozí rybáři sankce. Mezi ušlechtilé ryby řadíme kapra obecného, štika obecnou, candáta obecného, sumce obecného, bolena dravého a amura

bílého. Dvě ušlechtilé ryby si mohou ponechat v denním úlovku, ale nesmí překročit hmotnosti sedm kilogramů. Neušlechtěných ryb si mohou ponechat také sedm kilogramů. Mezi neušlechtilé ryby řadíme okouna říčního, úhoře říčního, cejna velkého a mnoho dalších bílých ryb. V českých vodách se vyskytují i ryby lososovitého původu, patří sem pstruh duhový, pstruh obecný, siven americký, losos obecný a hlavatka obecná. V našich řekách můžeme ulovit i rybu z rodu treskovitých, mníka jednovousého.

Dále si nesmí rybář ponechat rybu, když nedosahuje nejmenší lovné míry. Musí ctít dobu hájení ryb, to je doba po kterou se nesmí chytat určité druhy ryby a také je dána denní doba rybolovu. Lovné míry a denní doby lovu jsou odlišné v pstruhovém pásmu a v mimopstruhovém pásmu. Povoleným způsobem lovu je lov na položenou, plavanou, přívlač, lov na umělou mušku, muškaření a čeřínkování určené pro chycení nástražních rybek.

V souladu s očekáváním se nadále potvrzuje, že naši sportovní rybáři realizují rybolov nejčastěji na mimopstruhových vodách (88,40 % lovicích), na pstruhových vodách jen 13,66 % a rybolov na obou typech vod vykonává 11,27 % rybářů. Většina pstruhařů tedy zároveň loví ryby i na vodách mimopstruhových. Z hlediska vodních útvarů mimopstruhových vod je nejvíce docházek k rybolovu (34,17 %) realizováno na říčních tocích (tekoucí vody v pravém smyslu slova) a na ostatních vodních plochách (33,72 %, rybníky a závlahové nádrže zařazené do rybářských revírů, odstavená říční ramena, zatopená štěrkopískoviště, důlní propadliny apod.). Následují údolní (přehradní) nádrže (29,42 %) a potoky (2,69 %). Rybářský tlak na vodní útvary pstruhových vod odpovídá struktuře našich pstruhových revírů, které jsou tvořeny převážně říčními úseky pstruhového a lipanového pásma (včetně sekundárních pstruhových revírů pod údolními nádržemi) a poměrně hustou sítí pstruhových potoků, kdežto stojaté vody pstruhového charakteru u nás prakticky chybějí. Na pstruhových vodách je tak 56,82 % docházek k rybolovu realizováno na říčních tocích, 26,68 % na potocích, 6,68 % na údolních nádržích a jen 9,64 % na ostatních vodních plochách. (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 10).

Jak je vidět většina rybářů raději chytá na mimopstruhových revírech, v mém šetření jsem dospěl téhož výsledku 52 rybářů chytá na mimopstruhových vodách a pouze 8, k nim se řadím i já, chytají na pstruhovém revíru. Proč je tomu tak? Většina rybářů pokládá „muškaře“ za veliké odborníky. Do jisté míry mají pravdu. Rybář lovicí muškou musí znát dokonale životní způsob dané ryby a jaké druhy vodních organismů se v tu danou dobu vyskytují ve vodě a patří do potravního řetězce ryby. Potom je jenom otázka, jak rybář dovede napodobit ten organismus, myšleno chrostíky, jepice, pakomáry atd. Osobně preferuji lovnou techniku muškaření, protože se člověk aktivně pohybuje v tekoucí vodě.

Mezi oblíbenými způsoby rybolovu (opět v souladu s očekáváním) jednoznačně dominuje položená (63,82 % rybářů), na druhém místě je plavaná (12,93 % rybářů). Rybolovnou metodu přívlač upřednostňuje 11,73 % rybářů a muškaření 5,46 % rybářů (6,05 % respondentů otázku nezodpovědělo). Preferovaným typům revírů, vodním útvarům i způsobům rybolovu rovněž odpovídá preference v lovu konkrétních druhů ryb. Nejvyhledávanějším rybím druhem je jednoznačně kapr obecný (63,01 % rybářů), následuje candát obecný (9,51 %), pstruh bez rozlišení na obecného a duhového (7,85 %), štika obecná (6,38 %), sumec velký (2,70 %), okoun říční (2,19 %), cejn velký (1,44 %) a lipan podhorní (1,15 %). (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 11).

Při lovu na položenou a plavanou se používají nejvýše dva pruty, kde na každém rybářském prutu může být návazec s dvěma háčky. Jestliže se použije nástražní rybka mohou být použity i systémy s nejvýše třemi háčky. Při lovu zachovávají osoby mezi sebou tři metrovou vzdálenost. Tato vzdálenost se nemusí dodržovat, pokud by se lovící mezi sebou domluvili. Při chytání v pstruhovém pásmu na položenou a plavanou se používá pouze nástraha rostlinného původu.

Při lovu přívlači se používá, na rozdíl od plavané a položené, pouze jedna udice, která je při lovu držena v ruce. Technika lovu spočívá v tom, že jedinec aktivně vede nástrahu, tímto způsobem se chytají především dravci a lososovité druhy ryb. Za nástrahu nejčastěji je použita umělá napodobenina ryбки, ale může se používat i usmrcená nástražní rybka. Při lovu zachovávají rybáři mezi sebou dvacet metrů odstupu. Na vlastní oči jsem viděl nebezpečně zraněné rybáře, kteří si zasekli udici do ruky a jiných částí těla. Při lovu na pstruhových revírech se pouze používá umělá nástraha opatřená pouze jedním háčkem (jednoháček, dvojháček, trojháček).

Při lovu muškařením se používá, jak je tomu i u přívlači jeden prut, který je držen v ruce. Na mimopstruhových vodách jsou maximálně dva návazce s jednoduchými háčky. Mušky jsou nahazovány pomocí muškařské šňůry. Používá se živý nebo mrtvý hmyz, toto platí na mimopstruhových revírech. Na pstruhových revírech se pouze používají umělé mušky. Rybáři by měli být od sebe vzdáleni dvacet metrů. Muškaření je spíše životní styl než pouhý koníček. Být muškařem znamená mít vztah k přírodě a pozorovat její proměny. Dobrému muškaři se připisují vlastnosti, jako je trpělivost, pozornost, představitivost a rychlá reakce při záběru, či při spatření ryby. Rybáři provozující tuto techniku jsou beze sporu více zatíženi na pohybový aparát. V hygienických tabulkách se připisuje muškaření okolo 5-6 Mets, což odpovídá tepové frekvenci 100 až 130.

Se srovnání se studií z roku 2003 mírně narostl zájem rybolovu na mimopstruhových vodách, ale výrazně pokles zájemců o chytání ryb na pstruhových revírech. Stále výraznější zastoupení má lovná technika na položenou. Mírný pokles zaznamenala lovná technika muškaření, přívlač a plavaná.

5.4 Konzumace ryb

Každý, kdo se zajímá o zdravou výživu už slyšel, že ryby bezpochybně jsou důležitou součástí zdravé výživy. Obsahují omega-3 mastné kyseliny, které jsou pro člověka nezbytné, a náš organismus si je nedovede sám vytvořit. Oblíbená otázka našeho pana doktora Stejskala u zkoušky z fyziologie. Dále pak obsahují bílkoviny a další látky, jako jsou vitamíny a mikroprvky. Ryby nacházíme v dietách odborníků, protože rybí maso přispívá k prevenci onemocnění srdce a cév. U dětí přispívá k dobrému růstu.

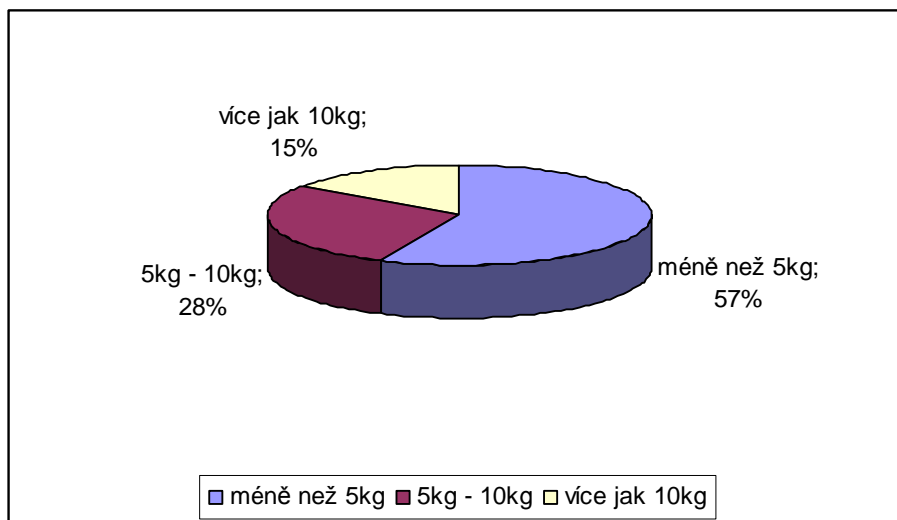
Podíl ryb v jídelníčku českých občanů je velmi nízký a v celostátním průměru se v posledních letech pohybuje kolem 5,5 kg na osobu a rok, přičemž sladkovodní ryby v tomto množství představují 1,5 kg. To je množství hluboko pod zdravotně doporučovaným limitem i hluboko pod průměrným množstvím konzumovaným v zemích EU (kolem 15 kg na osobu a rok). V případě sportovních rybářů a jejich rodin jsme očekávali podstatně vyšší podíl ryb v jídelníčku než u ostatních občanů. To se však nepotvrzuje. Největší část sportovních rybářů (53,86 %) konzumuje ryby (jedná se o ryby sladkovodní i mořské, ulovené i koupené) pouze jedenkrát až dvakrát měsíčně, 5,81 % sportovních rybářů dokonce nejí ryby vůbec. Jen 23,88 % rybářů konzumuje ryby třikrát až čtyřikrát měsíčně a 11,11 % rybářů ještě častěji. (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 13).

U ryb se může také vyskytnout určité množství škodlivých látek ve svalovině. Vyskytují se hlavně toxické kovy jako je rtuť a její toxická forma. Nebo nebezpečné organické látky DDT. Naše hygienické ústavy spolupracují se Světovou zdravotnickou organizací (WHO).

V mém šetření jsem přišel na to, že 34 rybářů ročně jí méně než 5 kilogramů rybího masa, 17 rybářů sní více jak 5 kilogramů, ale nepřesáhne hodnotu 10 kilogramů. A 9 rybářů sní za rok více jak 10 kilogramů rybího masa, alespoň se řadí ke konzumentům Evropské unie, kteří ročně zkonsumují kolem 15 kilogramů za rok.

Ve srovnání ze studií z roku 2003 musím konstatovat, že poklesla výrazně poklesla konzumace ryb. Odborníci radí, že na každém týdenním jídelníčku by se měla vyskytnout ryba, ale jak je vidět většina obyvatel České republiky takto nejedná.

Graf 3: Konzumace ryb

5.5 Komerční rybolov

Komerční rybolov (rekreační rybaření) v současné době postihuje většinu rekreatantů, kteří se odhodlají strávit svou dovolenou u vody. Vodní díla, řeky, jezera, moře a oceány nám poskytují mnoho různých aktivit, které lidstvo baví a u nichž prožívají nové neobyčejné zážitky. Rekreační rybolov je u nás pojmem relativně novým a neznámým. Většina sportovních rybářů raději používá pojem komerční rybolov, jelikož za tento způsob chytání klienti platí vysoké částky.

Vedle rybolovu na řádných rybářských revírech se u nás v posledních 10-15 letech rozšiřuje také nabídka rybolovu na uzavřených soukromých vodách. Jedná se převážně o chovné rybníky producentů tržních ryb, kteří tento rybolov nabízejí formou komerčně poskytované služby rekreačního lovu ryb udicí. Této možnosti aktuálně využívá 32,93 % registrovaných sportovních rybářů, kteří za tento rybolov ročně zaplatí v průměru 2.376 Kč. Při přepočtu na celý soubor sportovních rybářů v ČR (108 340 rybářů využívajících tuto službu) by úhrady za tuto formu rybolovu představovaly částku 257. 416. 000 Kč. Tato finanční částka však může být ve skutečnosti ještě vyšší, protože zahrnuje pouze registrované rybáře. Komerční rybolov totiž mohou využívat i rybářsky neorganizovaní zájemci, kteří nemusejí vlastnit ani státní rybářský lístek. (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 18).

V mém šetření jsem přišel na to, že 52 dotazovaných se setkali s pojmem rekreační rybaření a pouze 8 tvrdilo, že ne. Všech 52 dotazovaných se dokonce zúčastnili komerčního rybolovu a v průměru zaplatili 500 Kč. V okolí, kde bydlím se nachází společnost s názvem Rybářský ráj, kde je provozován komerční rybolov. Domnívám se, že většina z padesáti dvou respondentů byly právě v tomto podniku. Já jsem v Rybářském ráji pracoval jako pomocná síla jeden rok a myslím si, že je to veliký krok kupředu a slouží jako propagace rybaření, jenom by se majitelé měli zamyslet na svými ceníky a stanovami. Většina majitelů těchto zařízení mají své vlastní líhně ryb a spíše než tu naši „rekreologickou myšlenku“ propagují prodej ryb. Znáám hodně zařízení, kdy když jedinec chytí rybu, tak jí musí ihned usmrtit a ponechat si jí a po sléze zaplatit. V mém bývalém pracovišti chtěl majitel od klienta za hodinu chytání 100 Kč, měl i zvýhodněné tarify. A za kilogram ryby se platilo 250 Kč, preferovanou rybou byl pstruh duchový a siven americký. V průměru za týden se dostavilo okolo 70 rybářů i těch, kdo si pouze přál vyzkoušet rybařit. V těchto případech si klienti mohli zažádat i o odbornou pomoc. Za odborného pomocníka se připlácelo 100 Kč za hodinu. V blízkosti Rybářského ráje se nachází restaurace, kde si klienti ulovené ryby mohli nechat zpracovat, samozřejmě zase za poplatek. *„Možnosti komerčního rybolovu aktuálně využívá o 14 % více rybářů než v roce 2002. Každý rybář využívající tuto službu za ni v roce 2008 zaplatil o 729 Kč více. V přepočtu na celý soubor sportovních rybářů v ČR využívá aktuálně komerční rybolov o 46.000 rybářů více a nárůst úhrady za tuto službu představuje 154,7 mil. Kč. (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009,19).*

Myslím si, že když začít podnikat v oboru rybaření, tak jedine v komerčním rybolovu, kdy budu nabízet klientům podobné produkty, které jsou popsány výše.

5.6 Cestovní výdaje

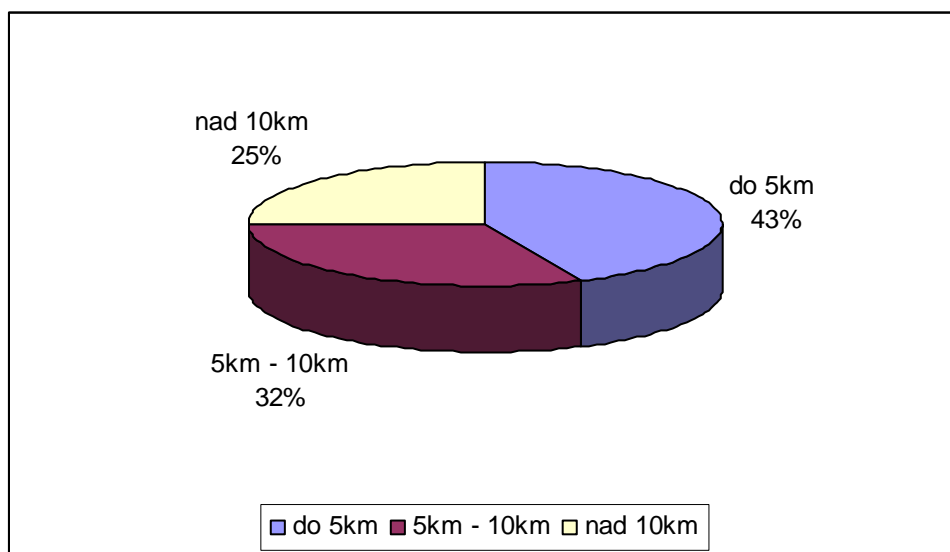
Cestovní výdaje představují značnou finanční částku, mnoho rybářů si nemůže dovolit dojíždět mnoho kilometrů na preferované rybářské revíry. Ve studii z roku 2009 není zřejmé jestli se počítá cesta na místo rybolovu a zpět.

Za rybolovem na naše tuzemské revíry sportovní rybáři cestují nejvíce osobním automobilem (75,57 %), motocykl využívá 4,63 % rybářů, takže motorové vozidlo k tomuto účelu používá 80,20 % lovcích. Pěšky nebo s využitím jízdního kola navštěvuje rybářské revíry 15,14 % rybářů, veřejnou dopravu využívá pouze 1,93 % sportovních rybářů. Průměrné výdaje za pohonné hmoty činí 3.535 Kč na rybáře a rok, za veřejnou dopravu 896 Kč. Největší počet rybářů dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10 – 50 km od

svého bydliště (39,17 %), následuje skupina rybářů lovících v okruhu 5 – 10 km od bydliště (18,84 %) a prakticky stejně početná skupina (18,41 %) pouze do vzdálenosti 5 km. Do vzdálenosti 50 – 100 km dojíždí 11,33 % rybářů a do vzdálenosti nad 100 km již jen 6,65 % lovících (5,61 % respondentů otázku nezodpovědělo). Dopravní vzdálenost za rybolovem se výrazně liší v závislosti na velikosti obce, v níž má rybář bydliště (zřejmě souvislost s dostupností rybářských revírů). Podrobně tento stav zachycuje následující tabulka. Z měst s počtem obyvatel přes 10 000 dojíždí za rybolovem na vzdálenost 10 – 50 km 16,17 % rybářů, na vzdálenost 51 – 100 km 5,16 % a přes 100 km 2,93 % lovících. ((Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 20).

Z mého dotazníku je zřejmé, že většina respondentů rybářů v blízkosti svého bydliště. Do vzdálenosti 5 kilometrů jezdí 26 rybářů. Důvodem tohoto výsledku je nedaleko tekoucí řeka Sázava a vlastnictví dvou rybníků, které patří rybářskému spolku Zahrádka. Na druhém místě se umístila vzdálenost 5 až 10 kilometrů. Takto odpovědělo 19 respondentů. Nad 10 kilometrů cestuje pravidelně 15 rybářů. Důvodem jsou místenky pro vodní nádrž Němčice, která je vzdálená 18 kilometrů.

Graf 4: Cestovní výdaje

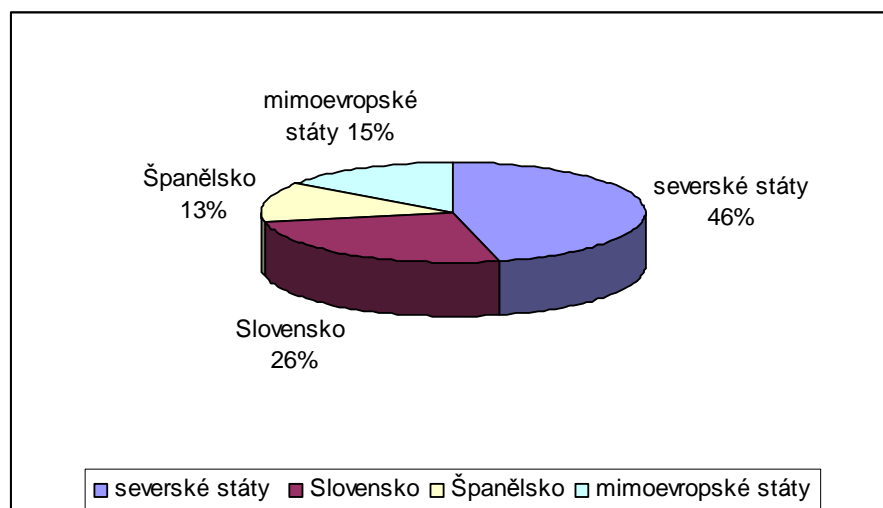
Jak plyne ze studie a z dnešního životního stylu většina rybářů dojíždí na ryby motorovým vozidlem. Z respondentů rybářského spolku zahrádka cestuje motorovým vozidlem 48 rybářů, 2 chodí pěšky a 10 z nich jezdí na kole. Toto platí pro úsek kraje Vysočina. Dovedu jsi představit, že v jiných částech České republiky kolo má jiné zastoupení, například Olomoucko, doprava na kole je častější než v kraji Vysočina.

Za rybolovem do zahraničí cestovalo v posledních pěti letech 16,32 % rybářů. V rámci ankety 1135 respondentů uvedlo účast na celkem 3.336 rybářských výpravách, což znamená, že v tomto pětiletém období realizovali zahraniční rybolov v průměru třikrát. Průměrné náklady na cestujícího rybáře dosáhly 33 299 Kč a pohybovaly se v rozmezí od 0 (dar nebo pozvání) do 500.000 Kč. V přepočtu na roční náklady to představuje 6.660 Kč na cestujícího rybáře. Pokud bychom přepočítali procentní podíl cestujících rybářů z anketního souboru na celou množinu českých rybářů, potom jejich roční výdaje za zahraniční rybářskou turistiku představují 357,6 mil. Kč. (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 21).

Rybářská turistika rok od roku zaujímá větší procento. Lidé rádi cestují za exotickými dovolenými a vynakládají výrazné finanční prostředky. Lidé rádi cestují do Severských zemích. Vyhledávanou zemí rybářů je Norsko. Norsku se především upřednostňuje mořský rybolov a platí tam jiná pravidla než je tomu u nás. Více se dbá na bezpečnost, protože každý rok se stane nějaké neštěstí při kterém rybáři zahynou. Většinou za to mohou rybáři sami, když vjedou na rozbouřené moře. Preferovaným způsobem rybolovu je hlubinná přívlač. Mořský rybolov nebyl nikdy bez rizika. Rybáři preferující lov sumců nejraději jezdí do Španělska, vyhlášenou destinací je řeka Ebro. Pstruhaři zase rádi jezdí do Severských zemích. Bohatí lidé si dopřávají i exkluzivnější rybářské dovolené jako je Indie, Mongolsko a bohem zapomenuté části Afriky.

Celkem 39 rybářů ze spolku Zahrádka v minulosti podniklo zahraniční dovolenou, kde se věnovali sportovnímu rybolovu. Osmnáct z nich uvedlo severské státy, 10 Slovensko, 5 Španělsko a ostatní uvedli mimo evropské státy

Graf 5: Rybářská turistika

Se srovnáním z roku 2003 se projevil životní styl jedinců, více rybářů cestuje auty a zároveň klesá doprava na kole a pěšky. Veřejnou hromadnou dopravou skoro žádný rybář nejezdí. Obvykle rybáři cestují do vzdálenosti 5 až 30 kilometrů. Za rybolovem do zahraničí cestuje stále více občanů. Jen je škoda, že se Česká republika výrazně nepodílí na příjezdové rybářské turistice. Máme mnoho úžasných rybářských destinací.

5.7 Myšlenka sportovního a rekreačního rybolovu

5.7.1 Životní prostředí

Mezi myšlenky sportovního rybolovu patří i ochrana životního prostředí. Životní prostředí je prostředí, které nás obklopuje, do kterého ráno vstáváme a večer jdeme spát. Bez životního prostředí by byla naše existence nereálná, tuto myšlenku, když si za včas neuvědomíme a budeme jej nadále ničit (devastovat), zanedlouho nezbude z něj mnoho a z nás také ne. Žádný organismus, ať rostlinný nebo živočišný, nežije v přírodě sám, nezávisle na svém okolí. Pouze člověk se chová sobecky a hamižně. Životním prostředím člověka rozumíme soubor abiotických, biotických a socioekonomických prvků, které člověka v krajině obklopují a poskytují mu základní biologické potřeby. Jak rybaření zasahuje do životního prostředí? Sportovní rybaření zasahuje do životního prostředí kladně, ale i záporně. Za kladné považujeme, starání se o vodní toky a čištění břehů a za zápor bych mohl zmínit vysazování cizích druhů ryb a jejich nesnášenlivost s ostatními druhy. V dnešní době se tomu v takové míře neděje, jak v minulých letech, kdy byl problém se pstruhem obecným.

Na otázku, jestli se rybáři starají o přírodu, odpovědělo všech 60 dotazovaných, že ano. Rybářům je tato povinnost přímo uložena v „Rybářském řádu“. Při příchodu na místo v první řadě by měl rybář, pokud tam jsou odpadky, uklidit. Po odchodu by neměl zanechat samozřejmě žádný odpad.

Nadační fond Veolia Voda podporuje projekty Českého rybářského svazu. Mezi tyto projekty patří návrat úhořů a lososů do našich řek. Společnost Veolia Voda provozuje přes 400 čistíren odpadních vod, čím zlepšuje kvalitu vody. Jedině tak, by se mohli vrátit tradiční ryby do našich vod.

5.7.2 Rybářská etika

Při vyrčení slova etika mě napadá druhé slovo, pro mě neodlišné, ba i pro nevzdělaného občana lépe pochopitelné, morálka. Etika se používá běžně v mluveném projevu jedince a často se na ní poukazuje, aniž by se vlastně vědělo, co doopravdy etika je a

co představuje. Každý z nás má tendence poučovat druhé a vysvětlovat jim různé obtíže, které nás provází v námi tvořeném životě. I mě se stává mnohdy, že se zaujetím mluvím o problematice, o které toho moc zrovna nevím. Přiznávám, že je to moje výrazná chyba, ale když půjdeme po ulici a zastavíme občana a zeptáme se ho, zda něco ví o etice, samozřejmě, že odpoví ano. Ale po krátkém rozhovoru zjistíme, že to není tak úplná pravda. Obyčejný občan ví, jak se má chovat, co mu určují zákony, proto dokáže nás všechny kárat, ale položíme mu otázku. Jaký je rozdíl mezi etikou a morálkou? Je ticho. Člověk nepátrá do hloubky, ale stačí mu pouze potřebný okraj, či tenounká slupka ve veškeré problematice. Může vůbec takovýto člověk nám něco vůbec vysvětlovat? A my mu to můžeme věřit? To je už pouze na nás, jestli si takového člověka si „připustíme k tělu“. Rybářská morálka je to, co nás sportovní rybáře trápí v dnešní době. Většina rybářů ví, jak se mají chovat, ale to je tak jediné. Rybářská stráž každoročně řeší přestupky týkající se rybářského řádu. V paměti mě tkví ještě reportáž odvysílaná v televizi, kdy u rybáře bylo zjištěno, že si ponechal v jednom dnu osmdesát kilo ušlechtilých ryb. Bylo to asi za tři dny, kdy v tom revíru vysazovali kapry. Toto jednání pokládám za drancování vod u nás.

Co je to vlastně etika? „ *Z překlada slova etika – mravověda, mravouka – snadno zjistíme, že se jedná o významové pole, které je příbuzné, ne-li prakticky totožné s výrazem morálka. Etika se chápe jako termín, který slouží k označení vědní disciplíny (podobně jako matematika, lingvistika), která se zabývá studiem mravního chování, mravního cítění, rozhodování, mravních hodnot.* (Hodovský, 1992, 8).

Morálka, mravnost a morální jevy vůbec pak tvoří předmět výzkumu etiky jako vědy. (Hodovský, 1992, 11). Zde vidíme odlišnosti výše zmiňovaných slov, etiku si představujeme, jako teoretickou disciplínu, natož morálka zahrnuje soubory hodnot a představuje nám praktickou stránku života.

Myslím si, že máme mnoho odlišných morálek a je jen na nás, kterou si z nich vybereme. Dnešní době vidíme, jak životní prostředí trpí díky neinformovatelnosti občanů o problematice a zlehčování situace z nejvyšších míst. Lidé berou přírodu jako něco neživého a vždy existujícího. Pak se nemůžeme rozčilovat nad jednáním občanů a nepravých sportovních rybářů v prostředí. Tady můžeme vidět co vše se děje, ale hlavní rozpor tělocvičné aktivity s „nic neděláním“. Při tělocvičné aktivitě člověk se rozvíjí a provozuje činnost, která ho baví a proto se chová i přiměřeně a snaží se udržovat čistotu a magičnost jeho příjemného místa. Především na naši morálku a na to, jak se budeme projevovat (chovat) v budoucnosti má veliký vliv naše bezprostřední okolí. Matka, otec, sourozenci, příbuzní a ostatní nám žádoucí

lidé nám převelice napomáhají v určování správného chování. Tady v této oblasti je možnost prvního nedostatku informace. Učení rodičů je nejsilnější.

5.7.3 Vášeň lovu

Při rybářských výletech se můžete ocitnout v různých riskantních situacích, jejichž příčinou bývá většinou nezkušenost, lehkomyšlnost, ale také velmi často lovecká horečka. „Pro rozhodující podíl našich rybářů (56,37 %) je nejdůležitějším motivem k provozování sportovního rybolovu pobyt v přírodě. Na druhém místě se umísťuje skupina rybářů (26,07 %), kteří uvádějí jako motiv sportovního rybolovu „něco společně podniknout s přáteli“. Největší uspokojení z rybolovu přináší ulovení velkého množství ryb ke konzumnímu využití pouze 1,39 % rybářů a jiné důvody uvedlo 16,17 %.“ (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 24).

Na otázku: jaké hledisko rybolovu Vám přináší největší uspokojení? Odpovědělo 52 rybářů, že nejrady chytají ryby pro strávené chvíle v klidu ve volné přírodě. Zbytek sportovních rybářů odpovědělo, že je více láká společný čas strávený s přáteli. Lidé považují rybáře pouze za introverty a „tiché blázny“. Ze skutečnosti vím, že opak je pravdou. Pravdou je ale také to, že v dnešní uspěchané době každý z nás hledá „svou chvíli ticha“ a čas k přemýšlení. Se srovnáním se studií z roku 2003 přibývá rybářů, kteří chytají ryby především, protože chtějí zažít chvíle strávené s přáteli.

Hlavní myšlenkou sportovního a rekreačního rybaření v České republice je chytání ryb a posléze šetrné navrácení zpět do vody. Chytání ryb pro zábavu a ne pro obživu! V mém šetření jsem dospěl k závěru, že 32 rybářů preferuje režim chyt' a pusť. Pravý sportovní rybář přiznává, že si také někdy ponechává rybu, ale takto se děje pouze ve výjimečných situacích. Dvacet rybářů si přeje, aby se povolil lov ryb na dírkách. Při lovu pod ledem se chytají především dravé a lososovité ryby. V našich zeměpisných podmínkách lov ryb pod ledem je skoro nemyslitelný, protože většina našich řek, rybníků a nádrží zamrzá až po 31. prosincem. Všechny dravé ryby a lososovité jsou už v této době hájeni. Osobně jsem se už kolikrát účastnil lovu pod ledem a je to něco úžasného a nepopsatelného. Celodenní lov by si přálo pět rybářů. A pouze tři rybáři požadují, aby se na pstruhových revírech chytalo pouze na umělou mušku. Možnost, horní mírou kapra, nikdo nezaškrtl. V Anglii je kapr dokonce považován za neušlechtilou plevelnou rybu.

6 Diskuse

Životní styl každého z nás je trochu jiný, někdo pravidelně sportuje a tráví svůj volný čas na sportovištích, ať již hraje tenis, fotbal či jinou sportovní hru. Jiný tráví svůj volný čas u televize a v hospodě, kde s kouřící cigaretou a s pivem před sebou, fandí svému sportu a svému klubu. Snad nikdo nepochybuje o tom, že fotbal, volejbal, tenis je sportem. Proč vlastně tyto sporty tak lidi baví? Odpověď na tuto otázku je dle mého názoru jednoduchá. Na každé sportovní kláně musí být minimálně dva, je to soupeření těla a ducha, které je často odlišeno barevnými dresy a stranami dvorců. Každá strana má své příznivce, kteří často velmi hlasitě a emotivně povzbuzují svoje kluby. Nakonec kolektivní sporty a činnost okolo nich jsou velkým byznysem.

Ale co sportovní rybářství? Můžeme vůbec považovat sportovní rybářství za sport? Dle mého názoru jednoznačně ano. Samozřejmě je to specifický druh sportovní činnosti, u které sice chybí bouřící tribuny, barevné dresy a odvolávání trenérů, když mužstvo nehraje, tak jak má. Sportovní rybaření má spoustu dalších specifík. Prvním je bezesporu jednota těla a ducha, jen ten, kdo je klidný a vyrovnaný, dokáže přelstít a chytit tu nejzkušenější a největší rybu. V této oblasti má s tímto sportem hodně společného střelectví. Druhým specifikem je, že rybáři a zejména ryby preferují klid, takže hlasité povzbuzování lovcích by bylo na závadu, když na rybářských závodech někdo povzbuzuje, pak to dělá kultivovaným způsobem a většinou stojí opodál. A pokud bychom hledali a chtěli dále hledat, našli bychom ještě další odlišnosti. Nás spíše zajímá, co má tento sport společného s dalšími sporty. V první řadě je to, že se zde dá soutěžit a porovnávat, sčítají se délky ulovených ryb, sčítají se ryby a lze dále přidělovat body dle úspěšnosti jednotlivých rybářů. Rybáři mají své příznivce a publikum. Rybáři mají svůj svaz a své soutěže od krajských až po celosvětové. Česká republika má v této disciplíně své mistry světa, ale ten, komu rybářství a ryby nic neříkají, to samozřejmě ani netuší a je to jeho velká škoda.

Mohl by obor rekreologie nějak zasáhnout do rybaření? Tak naivně by se mohl zeptat jenom neinformovaný člověk. Všichni, kteří rekreologii studujeme anebo známe význam tohoto oboru, o tom v žádném případě ani na vteřinu nepochybujeme. Jak jsem, ve své práci napsal, touto činností se zabývá jenom v ČR více než 300.000 lidí, to znamená, že je to činnost, která je oslovuje a tito lidé považují svůj čas, který věnují rybám za účelně strávený. Jednou jsem někde četl staré čínské přísloví, která nedokáží již doslovně reprodukovat, ale znělo asi takto „Čas strávený lovem ryb nezapočítávají bohové do času stráveného na zemi“. Byli tedy staří letopisci snílci a blázni, kteří se domnívali, že ten, který bude chytat celý život

jenom ryby, že nikdy neumře ? Určitě ne, byli natolik moudří, že dobře věděli, že člověk ke svému životu potřebuje rovnováhu těla i ducha. Právě sportovní rybářství může v této době pomoci lidem se vrátit ke svým kořenům. Znovu mohou pocítit radost z lovu a přitom rybu nezabít a nesníst, prožít svůj volný čas v krásné přírodě a zažívat relaxaci u nádherných vod po celé naší krásné vlasti. Kdo chce při rybaření zažít také pohybovou aktivitu zvolí příslušnou techniku, jakou je bezesporu přívlač, plavaná a nádherné muškaření.

Já sám jsem měl to štěstí, že jsem vyrůstal v rodině rybáře. Se svým otcem jsem již od tří let chodil na ryby a nejprve sledoval svého tátu při lovu, později s ním lovil a díky tomu jsem zažil nezapomenutelné zážitky a prožil svoje dětství a dospívání u nádherné řeky Sázavy. Jako každý pořádný kluk jsem prakticky prošel všemu druhu sportu, fotbalem, hokejem začínaje a volejbalem konče, avšak nic mne tolik nenaplnilo, jako sportovní rybaření. Nedovedl bych si svůj další život, bez této sportovní disciplíny představit a rád bych pomohl jako student rekreologie přivést i ostatní k rybaření

Chtěl bych, aby takové zážitky, jaké potkali mne, mohli zažít i ostatní lidé. Jak jim mohu vlastně pomoci ? Hlavním úkolem je přiblížit lidem tento druh sportu co největší masě lidí. Je mnoho propagačních materiálů, které velmi atraktivně přibližují veřejnosti sportovní rybářství. Nejvíce se tento náročný úkol podařil Vágnerovi, který s rybami a díky sportovnímu rybářství procestoval snad celý svět, naučil lidi jak chytat a pouštět ryby. Ano, je několik mediálně známých rybářů, ale dle mého názoru je to strašně málo. Veřejnost stále sportovní rybaření vidí jako zálibu úzké skupiny nadšenců a neuvažuje o něm jako o sportu. Co tedy s tím ? Reklama, reklama a zase jenom propagace mého milovaného sportu, to je ta jediná cesta k úspěchu. Začínat je nutné již v předškolním a školním věku a později schopné sportovce sdružovat do speciálních organizací, aby vznikla masivní základna, která bude důstojně reprezentovat naši republiku po celém světě.

Jak se na propagaci podílí media ? Je vcelku pochopitelné, že mediální svět je založen na sledovanosti programů. To by bylo vhodné posunout a propagovat méně známé sporty, zářným příkladem může být příběh olympijské vítězky Martiny Sáblíkové. Ano i my sportovní rybáři bychom potřebovali podobný příklad, který táhne.

Další kapitolou je finanční náročnost sportu, každý kdo začíná rybařit, musí mít, mimo jiné povolenku k rybolovu a spoustu dalších, finančně náročných věcí. I zde by se mohla otevřít cesta a případné snížení ceny za povolenky a výstroj by mohlo přitáhnout další příznivce k vodě. Je mnoho věcí, které je nutno zlepšovat, ať už je to ubytování a parkování u vodních toků. Stále častěji se stává, že řada úseků vodních toků je pro rybáře zcela

nepřístupná. Může tomu být z důvodu vzdálenosti od místa jeho bydliště, nebo i jen protože břehy nejsou udržovány a začínají se měnit v neprostupnou džungli,

Je mnoho námětů co vše je nutné zlepšovat, v neposlední řadě je to i přístup současných sportovních rybářů, kdy snaha dosáhnout úlovek za každou cenu a lovecká vášeň někdy zaslepuje zdravý rozum a cit k přírodě.

7 Závěr

Mnozí lidé jsou tak hloupí, že všechno chápou. Když se řekne pojem „hloupý člověk“, mnohým z nás se představí někdo, koho považujeme za hloupého. Každý z nás někoho považuje za hlupáka. Co je vlastně smyslem našeho žití na tomto světě ? Odpověď je na první pohled velmi jednoduchá. Každý moudrý člověk odpoví, že smysluplné využití volného času. Kolik takových moudrých lidí okolo nás žije ? Většina „hloupých“ postav přežívá, můžou se oblékat jako hvězdy nebo sedět v krabici ve vlhkém zapáchajícím oblečení s nataženou žebrající rukou. Vlastně, když se to tak vezmeme, na světě je mnoho hloupých lidí, kteří dělají, že všechno chápou, ale nechápou základní pravidlo života na této zemi. Každým okamžikem všichni stárneme a snažíme se získávat zkušenosti a profitovat na věcích. Kdo je tedy vlastně hloupý, ten kdo chytí mnoho ryb, usmrtí je a poté doma sní nebo ten, který je chytí a vrátí znova do vody, aby je mohl chytit znovu? Sportovní rybářství dává na tuto otázku jednoznačnou odpověď, kterou jsem našel i ve své bakalářské práci.

Lékaři dokázali rozeznat jednotlivé „choroby hlouposti“ a dokonce je i pojmenovat. Kde se vzal pojem hloupý? Nevím. Dovedu si představit, že to nebylo před deseti lety nebo před sto lety. Bylo určitě mnohem dříve. Adam, který byl vyhnán z ráje, mohl nařknout z hlouposti i svojí družku Evu, která utrhla jablko sváru. Hloupost se traduje už od začátku našeho letopočtu. S hloupostí se pořád bojuje, lidé nebojují s válkou, lidé bojují s hloupostí, kvůli níž jsou spory či války. Proč lidé nevyhledávají aktivní pohyb? Proč nesportují ? Jsou hloupí? Mocní diktátoři si myslí, že vše chápou dokonale, ale u většiny z nich to neplatí. Někteří diktátoři se schovávají za náboženství a pomáhají náboženstvím k sjednocením a udržení lidu. Pojem „hloupost“ je velmi starý. Bylo by velmi dobré, kdyby mohl tento pojem navždy zmizet ze slovníků.

Z bakalářské práce je zřejmé, že sportovní rybaření je známé už několik stovek let a není ještě zcela probádáno. Nadále z práce je vidět, že lidé jsou ochotni zaplatit vysoké sumy za rybářské dovolené, za náčiní a za provozování této činnosti. Je velikou chybou, že tento sport ztrácí mladé lidi a klesá tak i celá členská populace. Stále více se bohužel ve zprávách objevují informace o brutálních pytlácích.

Celý život se učíme a vzděláváme abychom byli chytrí vzdělaní a všechno chápali, na rybách je nádherné to, že je těžké je za dobu, která je vyměřena lidskému životu, úplně pochopit. Poznal jsem to na svých prarodičích. Můj děda byl určitě velmi chytrý člověk, skoro celý život řídil velký podnik a dokázal poradit všem spolupracovníkům i nám všem. Dožil se velkého věku, Před svou smrtí se mnou často diskutoval a říkal mi : „Nemůžeme ze

sebe dělat chytré, abychom nakonec nebyli hloupi“. Čím dál tím víc si uvědomuji, jak hluboká pravda byla v té větě. Jedna věc je jistá, všechno žádný člověk nedokáže a nemůže pochopit.

I já sám vím strašně málo o tom, kam vlastně kráčí lidstvo, ale naštěstí jsem jeho součástí, jedno malé zrnko písku na poušti. Jediné co si v této chvíli dovolím tvrdit s jistotou je to, že rekreační a sportovní rybaření má v moderní společnosti nezastupitelné místo a jeho význam bude neustále vzrůstat. Jenom se obávám toho, aby se z něj nestal sport pouze pro bohaté. Byla by to určitě škoda.

Pokud se každý z nás bude ke svému tělu a duši chovat tak, aby tyto obě součásti byly v rovnováze, máme šanci prožít plnohodnotný život. Právě proto studuji obor rekreologii, protože chci tyto vztahy plně pochopit a také chci pomoci i dalším lidem vnést do jejich těl a duší rovnováhu. Snad se mi to bude dařit.

8 Souhrn

Celá moje práce se věnuje sportovnímu a rekreačnímu rybaření a jeho vztahu a vazbám na využití volného času. Jsou zde podrobně popsány důvody, které vedou lidi k využívání svého času právě tímto nezaměnitelným a ničím nenahraditelným způsobem. Je zde dále popsáno, co je příčinou, že někdo začne rybařit. Při zpracování a porovnání svých dat jsem vycházel ze dvou studií, zjistil jsem, že lidstvo pokračuje ve vývoji, ale přesto stále platí „chléb a hry“. Dospěl jsem k přesvědčení, že tato starověká pravda bude platit navždy, doložil jsem to nakonec i svými výsledky.

9 Summary

My entire paper focuses on sport and recreational fishing and its relation and ties to the use of leisure time. The reasons, which lead people to using their time in this unmistakable and irreplaceable way, are described in detail here. What brings people to fishing is also described here. When compiling and comparing my data, I proceeded from two studies and I have found out that mankind continues to develop, yet “bread and games” still holds. I have reached the conclusion that this ancient truth will always hold, and I eventually proved this with my results, too.

10 Referenční seznam

Fiala, J., & Kopp, R., & Mareš, J., & Vítek, T., & Spurný, P. (2009). *Socioekonomická studie sportovního rybolovu v České republice* [Výzkumná zpráva Mendelovi zemědělské a lesnické univerzity v Brně]. Brno, Praha: Rada Českého a Moravského rybářského svazu.

Hodovský, I. (1992). *Úvod do etiky* [Vysokoškolské skriptum]. Olomouc: Rektorát University Palackého v Olomouci.

Rybářský řád. (2009). Praha: Rada Českého rybářského svazu.

Bibliografický seznam:

Andrýska, J. (1997). *Lesk a sláva Českého rybářství*. Pacov: NUGA.

Blaxter, M. (1993). *Health and Lifestyle*. London: Routledge.

Dohnal, T., & Hodaň, B. (2005). *Rekreologie*. Olomouc: HANEX Olomouc.

Dyk, V. (1947). *České perly*. Praha.

Fiala, J., & Kopp, R., & Mareš, J., & Spurný, P. (2003). *Socioekonomická studie sportovního rybolovu v České republice* [Výzkumná zpráva Mendelovi zemědělské a lesnické univerzity v Brně]. Praha: Rada Českého rybářského svazu.

Fraus, J. (2008). *NORSKO fascinující rybolov*. Plzeň: Fraus.

Hansen, J. P. et al. (2006). *Velká encyklopedie rybolovu*. Praha: Soliter.

Hanuš, R., & Jirásek, I. (1996). *Výchova a pobyt v přírodě*. Ministerstvo životního prostředí.

Ota, P. (1980). *Veliký vodní tulák*. Praha: Československý spisovatel v Praze.

Ota, P. (1991). *Zlatí úhoři*. Praha: Československý spisovatel v Praze.

Rybářský řád. (2009). Praha: Rada Českého rybářského svazu.

Sociologický slovník (2001). Praha: Academia.

Sýkorová, Z., & Brožek, O., & Berka, R., & Štíp, J., & Vostradovský, J. (2007). *Historie sportovního rybolovu v České republice*. Praha: Český rybářský svaz.

Šimek, Z., & Rys, J. (1987). *Ryby z blízka*. Praha: ORBIS.

Teplý, F. (1937). *Příspěvky k dějinám českého rybníkářství*. Praha.

World Health Organization. (2003). *Health and Development through Physical Activity and Sport*. Geneva: Autor.

Seznam výsečových grafů

Graf 1: Motivace k rybaření

Graf 2: Sociální skupiny

Graf 3: Konzumace ryb

Graf 4: Cestovní výdaje

Graf 5: Rybářská turistika

PŘÍLOHY

1. Rybářský dotazník

RYBÁŘSKÝ DOTAZNÍK

pro zpracování bakalářské práce

Rybářský dotazník slouží jako zdroj dat pro bakalářskou práci s názvem „Sportovní a rekreační rybaření jako součást životního stylu“. V případě nejasnosti se obraťte na autora dotazníku Dvořáka Václava. Dotazník obsahuje 15 otázek týkajících se sportovním rybolovem a dvě otázky personálního charakteru. Odpovědi kroužkujte.

Předem děkuji za spolupráci.

DOTAZNÍK

Osobní otázky

Jaké ho jste pohlaví?

- Muž
- Žena

Jaké je vaše sociální postavení?

- Zaměstnanec
- podnikatel
- student
- nezaměstnaný
- důchodce

1. Kdo Vás přivedl ke sportovnímu rybaření?

- Rodina
- Přátelé
- Rybářská organizace
- Sám

2. Starají se rybáři o přírodu?

- Ano
- Ne

3. Na jakém typu revíru rybaříte nejraději?

- Pstruhový Mimopstruhový

4. Jaké hledisko rybolovu Vám přináší největší uspokojení?

- Pobyt v přírodě
 Ulovit hodně ryb ke konzumaci
 Společně strávené chvíle s přáteli

5. Kolik kilogramů ryb za rok zkonzumujete se svojí rodinou?

- Méně než 5 kg 5-10 kg Více jak 10kg

6. Jaký způsob rybolovu upřednostňujete?

- Položená
 Plavaná
 Přívlač
 Muškaření
 Jiné

7. Jaké režimy rybolovu byste v budoucnu upřednostňoval(a)?

- Chyt' a pust
 S horní mírou kapra
 S možností lovu ryb na dírkách
 S možností lovu ryb po dobu 24 hodin
 Pstruhové revíry s lovem ryb na umělou mušku

8. Setkali jste se s pojmem rekreační rybaření?

- Ano Ne

9. Využil(a) jste možnost komerčního rybolovu na chovných rybnících nebo jiných soukromých nádržích?

Ano

Ne

10. Pokud jste využil(a) komerční rybolov, kolik jste za něj zaplatil(a)?

.....Kč

11. Jak daleko od svého bydliště jste v loňském roce nejčastěji rybařil(a)?

Do 5 km

5-10 km

Více jak 10km

12. Jaký způsob dopravy při rybaření používáte?

Chůze

Kolo

Motorové vozidlo

Veřejná doprava

13. Podnikl(a) jste v posledních pěti letech zahraniční rybářskou dovolenou?

Ano

Ne

V případě ano, kam?.....

14. Můžeme považovat sportovní rybářství za sport?

Ano

Ne

15. Mohl by obor rekreologie nějak zasáhnout do rybaření?

- Ano
- Ne
- Nevím,co je rekreologie

2. Rybářský dotazník (Fiala, Kopp, Mareš, & Spurný, 2009, 30-33).

RYBÁŘSKÝ DOTAZNÍK

pro zpracování socioekonomické studie sportovního rybolovu v ČR

POZOR SOUTĚŽI!

Vyplněné dotazníky budou slosovány a na 10 výherců čekají hodnotné ceny.

Rybářský dotazník bude sloužit jako zdroj dat pro zpracování socioekonomické studie významu sportovního rybolovu v ČR. Zadavatelem studie je ČRS a MRS a zpracovatelem dotazníků a studie je Oddělení rybářství a hydrobiologie Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně. Dotazníky budou zpracovány anonymně a souhrnné výsledky studie budou k dispozici rybářské veřejnosti prostřednictvím časopisu Rybářství a na internetových stránkách ČRS www.rybsvaz.cz a MRS www.mrsbrno.cz.

Údaje o respondentovi

Osobní údaje (jméno, příjmení a adresa) slouží pouze pro slosování cen a nebudou nijak zveřejňovány, šířeny ani dále používány. I v případě, že je respondent nevyplní, bude dotazník zpracován.

Jméno:

Příjmení:

Adresa:

Vyplněný dotazník pošlete do 30. dubna 2009 na adresu:

Český rybářský svaz - Rada
Nad Olšínami 31
100 00 Praha 10

Dotazník lze vyplnit i elektronicky na internetových stránkách
ČRS www.rybsvaz.cz a MRS www.mrsbrno.cz.

Velice Vám děkujeme za spolupráci.

INFORMACE K SOUTĚŽI:

*Slosování dotazníků o hodnotné ceny (digitální fotoaparát,
MP a P celorepublikové povolenky na rok 2010, rybářské náčiní) proběhne 15. června 2009.
Výherci budou o výhře písemně informováni. Seznam výherců bude uveřejněn v srpnovém čísle
časopisu Rybářství a na internetových stránkách ČRS www.rybsvaz.cz a MRS www.mrsbrno.cz.*

DOTAZNÍK

1. Kdo Vás přivedl ke sportovnímu rybolovu:

- a) rodina přátelé rybářská organizace sám
- b) V jakém věku jste začal(a) rybařit:
v letech

2. Na jakém typu vody a jak často jste v loňském roce rybařil(a):

- a) mimopstruhové revíry b) pstruhové revíry
- potoky docházky potoky docházky
- řeky docházky řeky docházky
- údolní nádrže docházky údolní nádrže docházky
- ostatní vodní plochy docházky ostatní vodní plochy docházky

3. Každý rybář dává přednost určitému způsobu rybolovu (položená, plavaná, přívlač, muškaření). Který je Váš nejoblíbenější (maximálně 3 odpovědi v sestupném pořadí):

1 2 3

4. Které druhy ryb preferujete při rybolovu (maximálně 3 odpovědi v sestupném pořadí):

1 2 3

5. Jaký počet ryb a kolik kilogramů jste v loňském roce ulovil(a) a ponechal(a) si:

Druh ryby	ks	kg	Druh ryby	ks	kg	Druh ryby	ks	kg
pstruh obecný			kapr			sumec		
pstruh duhový			cejn			okoun		
siven			štika			ostrejetka		
lipan			candát			úhoř		
další druhy				

celkem ryb ks

celkem ryb kg

6. Kolik kg z ulovených ryb jste v loňském roce zkonsumoval(a):

- méně než 5 kg 5-10 kg 10-15 kg více než 15 kg

7. Kolik kg ryb (ulovené i koupené, sladkovodní i mořské) jste v loňském roce zkonsumoval(a):

- méně než 5 kg 5-10 kg 10-15 kg více než 15 kg

8. Kolikrát v měsíci jíte ryby (ulovené i koupené, sladkovodní i mořské):

- nikdy 1-2krát 3-4krát častěji

9. Jaké režimy rybolovu byste v budoucnu upřednostňoval(a):

	rozhodně ne	ne	ano	rozhodně ano	nevím
chyť a pusť	☐	☐	☐	☐	☐
s horní mírou kapra	☐	☐	☐	☐	☐
s možností lovu ryb na dírkách (pod ledem)	☐	☐	☐	☐	☐
s možností lovu ryb 24 hodin	☐	☐	☐	☐	☐
P revíry pouze s lovem ryb na umělou mušku	☐	☐	☐	☐	☐
žádné změny, vyhovuje současný stav	☐	☐	☐	☐	☐

10. Jaký typ povolenky k rybolovu jste v loňském roce využíval(a) (pouze rybářské revíry):

a) mimopstruhová povolenka	b) pstruhová povolenka
☐ roční územního svazu	☐ roční územního svazu
☐ roční celosvazová	☐ roční celosvazová
☐ roční celorepubliková	☐ roční celorepubliková
☐ krátkodobá měsíční	☐ krátkodobá měsíční
☐ krátkodobá čtrnáctidenní	☐ krátkodobá čtrnáctidenní
☐ krátkodobá sedmidenní	☐ krátkodobá sedmidenní
☐ krátkodobá dvoudenní	☐ krátkodobá dvoudenní
☐ krátkodobá denní	☐ krátkodobá denní

11. Jakou částku jste za uvedené povolenky v loňském roce úhrnně zaplatil(a) (pouze úhrnná cena povolenek bez ostatních výdajů):

..... Kč

12. Využil(a) jste v loňském roce možnost komerčního rybolovu na chovných rybnících nebo jiných soukromých nádržích:

- ne ano (..... dnů)

13. Pokud jste využíval(a) komerční rybolov, kolik jste za něj v loňském roce úhrnně zaplatil(a):

..... Kč

14. Jakou přibližnou částku jste v loňském roce vydal(a) za rybářské nářadí a náčiní podle následujících kategorií:

pruty, navijáky Kč

příslušenství (háčky, vlasce, splávky, olůvka apod.) Kč

umělé nástrahy (třpytky, wobblery, twistery, mušky apod.) Kč

rybářské oblečení (boty, pláště, bundy apod.) Kč

rybářský člun, echolot Kč

15. Jak daleko od svého bydliště jste v loňském roce nejčastěji rybařil(a) (jednodenní docházky až třídenní víkendové výjezdy):

- do 5 km 5-10 km 10-50 km 50-100 km nad 100 km

16. Jaký způsob dopravy při rybaření nejčastěji používáte:

- chůze, kolo motocykl automobil veřejná doprava

17. Jaké byly v loňském roce Vaše finanční náklady na dopravu za rybolovem (pouze v tuzemsku):

- pohonné hmoty Kč jízdenky veřejné dopravy Kč

18. Podnikl(a) jste v posledních pěti letech zahraniční rybářskou dovolenou:

- ne ano počet

země typ rybolovu náklady Kč

země typ rybolovu náklady Kč

země typ rybolovu náklady Kč

19. Jaké hledisko rybolovu Vám přináší největší uspokojení (lze označit více možností):

- pobyt v přírodě společně něco podniknout s přáteli
- ulovit hodně ryb ke konzumu jiné, zejména

20. Provozují sportovní rybolov také další členové Vaší rodiny:

- manžel(ka) děti do 18 let (počet) ostatní (počet)

21. Jaký je Váš názor na současnou úpravu pravidel rybolovu v České republice:

☐ příliš komplikovaná	☐ vyvážená	☐ nevím			
a) mimopstruhové revíry	velmi špatné	špatné	dobré	velmi dobré	nevím
minimální lovná délka	☐	☐	☐	☐	☐
denní doby lovu	☐	☐	☐	☐	☐
doby hájení ryb	☐	☐	☐	☐	☐
denní limit úlovků	☐	☐	☐	☐	☐
chráněné rybí druhy	☐	☐	☐	☐	☐
b) pstruhové revíry	velmi špatné	špatné	dobré	velmi dobré	nevím
minimální lovná délka	☐	☐	☐	☐	☐
hájení všech druhů ryb	☐	☐	☐	☐	☐
omezený počet docházek	☐	☐	☐	☐	☐
denní doby lovu	☐	☐	☐	☐	☐
doby hájení ryb	☐	☐	☐	☐	☐
denní limit úlovků	☐	☐	☐	☐	☐
nežádoucí druhy ryb	☐	☐	☐	☐	☐

22. Kolikrát Vás v minulém roce kontrolovala rybářská stráž:

- a) na revírech mimopstruhových
- vůbec 1-2krát 3-4krát častěji
- b) na revírech pstruhových
- vůbec 1-2krát 3-4krát častěji

23. Jaký je Váš názor na ochranu rybožravých predátorů. Považujete tuto ochranu za správnou:

	rozhodně ne	ne	ano	rozhodně ano	nevím
kormorán	☐	☐	☐	☐	☐
vydra	☐	☐	☐	☐	☐
volavka	☐	☐	☐	☐	☐

24. Informace o činnosti v MO bych chtěl do budoucna získávat:

- formou oběžníku (běžnou poštou)
- elektronicky e-máilem
- prostřednictvím internetových stránek MO
- na členské schůzi
- jinak

25. Rybářský tisk sleduji:

- nesleduji vůbec nepravidelně pravidelně

26. Pro získávání rybářských informací využívám internet:

- často příležitostně vůbec

Na závěr několik osobních otázek:

- pohlaví rok narození kraj, ve kterém žijete
- muž
- žena

Jak je velká obec (město), v níž žijete:

- do 2000 obyv. do 5000 obyv. 5000-10 000 obyv. nad 10 000 obyv.

Jaké je Vaše sociální postavení:

- zaměstnanec student podnikatel v domácnosti
- bez zaměstnání důchodce

Jaký je Váš měsíční příjem:

- do 10 000 Kč 10 000-20 000 Kč 20 000-30 000 Kč
- 30 000-40 000 Kč přes 40 000 Kč